

1999.12.01.

Disputa

Quasimodo felel

November 9-én eme hasábokon találtak a tisztelt olvasók egy cikket **Eörsi István** író tollából A tudósítások tükrében címmel. Ebben a szerző azt állítja, hogy a lakásán október 22-én rendezett összejövételről „Nyíri János, a Magyar Nemzet tudósítója” hamisan tudósított, közelebbről Dénes János szereplése kapcsán. Alább így fogalmaz: „Nem Dénes János miatt írom e sorokat, hanem mert nyugtalanít a kérdés: külső nyomásra vagy belső késztetésre torzul el ennyire egy írással foglalkozó ember? Csakugyan nem zavarja, hogy könnyebben csípi nyakon, mint egy sánta kutyát? Tudnia kellett, hogy mintegy hetven ember, a jelen levő társaság minden tagja megjegyezte Dénes mondatát. Azt is tudnia kellett, hogy közülük néhányan elolvassák és tovább mesélik tudósítását. Akkor hát miféle arcon pacskoló elismerés reményében mocskolta be önmagát és hivatását?” Egy bekezdéssel odébb pedig, visszautalással, azt sugallja, hogy a „Nyíri” tudósítását „aljas indítékok torzították el”.

Eszerint én vagyok a mai sajtó Quasimodója. Az érdemi válasz előtt tartozom egy vallomással: nem fogalmazhatok az idézett stílusban, mert ha megtenném, nem nézhetnék többé **Eörsivel** egyidős édesanyám szemébe, ugyanis mifelénk ez a hangvétel nem járja.

1. Nem írtam tudósítást a szóban forgó eseményről. Igaz, idéztem ott megjelentektől (Magyar Bálinttól, Varga Lászlótól, sőt a legtöbbet magától **Eörsitől**), amit egyikük sem cáfolt. Amit írtam, vállaltan és nyíltan szubjektív, erről bárki meggyőződhet az október 29-ei Magyar Nemzet 7. oldalán – kérem, olvassák el.

2. Idézéstechnika. **Eörsi** csonkán idézett egy összefüggő részt. Íme a teljes szöveg, kiemelve, amit ő kihagyott: „Kesernyés lett a szája íze az újságíróknak, amikor a megjelent meghívottak közti egyetlen »másként gondolkodó«, Dénes János szavait nagy türelmetlenséggel fogadták. A Kőbányai Gyógyszerárugyár munkástanácsának hajdani elnöke felidézte, hogy amit 13 éve mondott, az ma aktuálisabb, mint valaha: napjainkban is szükség van magyarságvédelemre. Disszonáns volt hallani a zsigeri nemtetszés moráját az egyetlen volt munkástanácsi vezető szavaira, miközben a megjelentek egyetértettek abban, hogy a munkástanácsok szabták meg a forradalom lényegi irányát. A gondolat- és lelkiismereti szabadság bajnokai ismét rosszul vizsgáztak toleranciából, mint már oly sokszor az elmúlt tíz évben.”

3. Bűnömül **Eörsi** azt rója fel, hogy intoleránsnak merészeltem láttatni az összegyűlteket, elhallgatva, hogy Dénes János „cigányozott”, s amiatt volt az elutasító hang. Ám ő sem vitatja, hogy morajlott a nemtetszés. Mivel a szó szerinti jegyzőkönyvön kívül minden más tömörítés, ami óhatatlanul próbára teszi az ember lényeglátó képességét, ezennel megerősítem azt, amit a publikumot oldalról szemlélve tapasztaltam: tapintható ellenszenvvel fogadták, hogy Dénes János szólásra emelkedik. Ezt ő maga is érezte, ezért zavarodott bele kezdettől abba, aminek elmondására láthatólag előre fölkészült. Amikor beszédében a „magyarságvédelem” szó elhangzott, fölhorgadtak a hallgatóság soraiban az indulatok, s amikor egy újságcikket említett, miszerint húsz év múlva Somogyban cigány lesz a többség, hangot kapott az artikulálatlan ellenszenv. Benyomásomban, hogy Dénesből nem a cigányellenesség beszélt, megerősített utóbb Varga László,

előadásában megemlítve: az Oral History Archívum számára sok órás felvételt készített Dénessel, aki egyszer sem „cigányozott”. Nem más történt hát, mint hogy az utált Dénes iránt érzett ellenszenv egy hívó szóra kibuggyant. S hogy igazam volt, azt megerősíti **Eörsi** cikke, amelyben – utóbb! – olyan szándékokat tulajdonít Dénes Jánosnak, mintha a volt munkástanácsi elnök leöldösni, magtalanítani vagy elüldözni akarná a cigányokat. Kérem tisztelettel: kit mozgatnak előítéletek?

Bizony disszonáns a munkástanácsokat fennhangon szeretni, megjelent vezetőjüket meg lehurrogni. S az is disszonáns, ha a habzó indulattól elvakultan rosszul olvas egy író.

NYIRI JÁNOS
Újságíró